Gil
Rambaud
Richaud

Berezina

Naar "Il Neigeait" van Patrick Rambaud.

deel 1/3

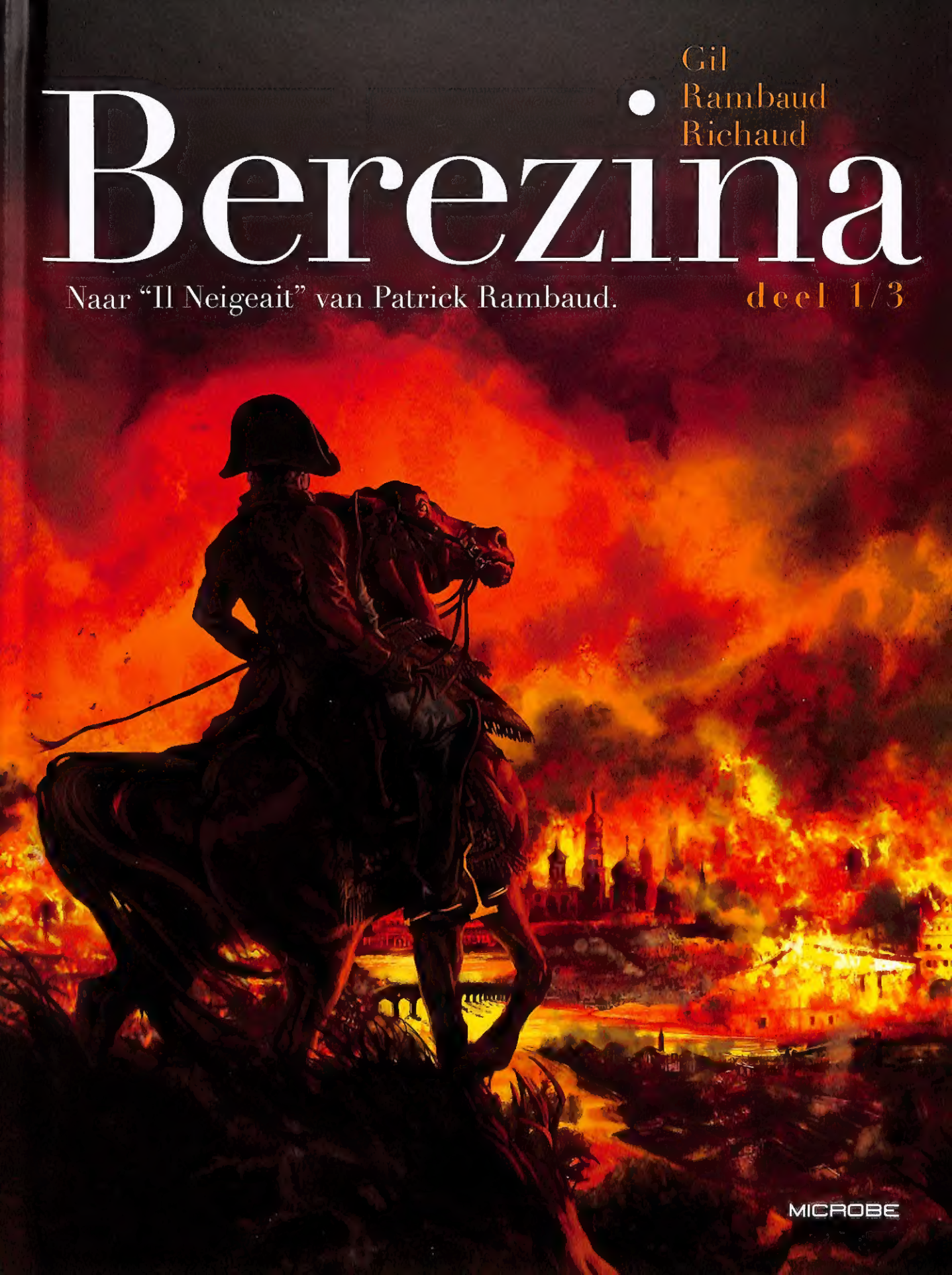

MICROBE

Berezina

Een roman van PATRICK RAMBAUD
bewerkt door FRÉDÉRIC RICHAUD getekend door IVAN GIL
en ingekleurd door ALBERTINE RALENTI en ELVIRE DE COCK.

deel 1/3

MICROBE

Napoleon regeerde al over honderddertig departementen in een groter geworden Frankrijk, bovendien controleerde hij Duitsland, Pruisen, Holland, het Oostenrijk van zijn schoonvader en de koninkrijken en hertogdommen die hij tot het bondgenootschap dwong.

- Eens te meer gewapenderhand.

- Napoleon wou vrede, nu ja, dat zei hij, maar Engeland verzette zich tegen de Franse dominantie op het continent. De keizer slaagde er niet in het eiland te bezetten, hij verloor zelfs zijn vloot bij Trafalgar.

- Als ik u goed volg, hoopte hij de invloed van Engeland te neutraliseren, maar hoe?

- Door een embargo op hun producten. Als de Engelsen geen goederen meer konden verkopen in Europa zouden hun fabrieken sluiten en wenkten hongersnood en werkloosheid. Dan zou Londen capituleren.

- Ik snap het voorstel, maar hoe verliep het in werkelijkheid?

- Helaas! Het embargo had op het continent kwalijke neveneffecten. Toen Napoleon Engeland voor schut zette, strafte hij de Europese landen: er kwam voedselschaarste, werkplaatsen sloten de deuren door een gebrek aan basisgoederen die de schepen vervoerden, er was geen katoen en suiker meer, men was overgeleverd aan de tegenslag van een slechte oogst...

- En de Europeanen roerden zich.

- Vooral de Russen. De tsaar had vriendschap gezworen met de keizer, maar de roebel devalueerde en de handelaars kloegen. De Engelsen profiteerden daarvan om samen te zweren. Ze waren in Sint-Petersburg, ze kregen de tsaar aan hun kant: "Open jullie ogen", zei de tsaar tegen hen. "Napoleon regeert van Napels tot de Noordzee, hij komt nu tot Elba en bedreigt jullie grenzen. Waar zal hij stoppen? En Polen? Wil hij daar geen koninkrijk van maken ten koste van Rusland?"

- Wij hadden nog de Grande Armée...

- Met moeite! De beste troepen verloren al jaren in Portugal en Spanje. Ze waren niet langer onoverwinnelijk.

- Kortom, we stevenden af op oorlog.

- Regelrecht. Het raakte bekend in Parijs, Wenen, Berlijn, temeer omdat de tsaar het embargo had geschonden door toegang te verlenen aan Britse smokkelwaar. De spanningen stegen, iedereen richtte legers op.

- Een vicieuze cirkel dus.

- In ieder geval viel Napoleon in juni 1812 met meer dan vijfhonderdduizend manschappen Rusland binnen. Hij dacht dat de zaak in twintig dagen beklonken zou zijn.

- Hoe veranderde de snelle overwinning die hij voorzag in een tragedie?

- Dat zal ik je vertellen..."

Patrick Rambaud

"Aan de onbekende soldaat"

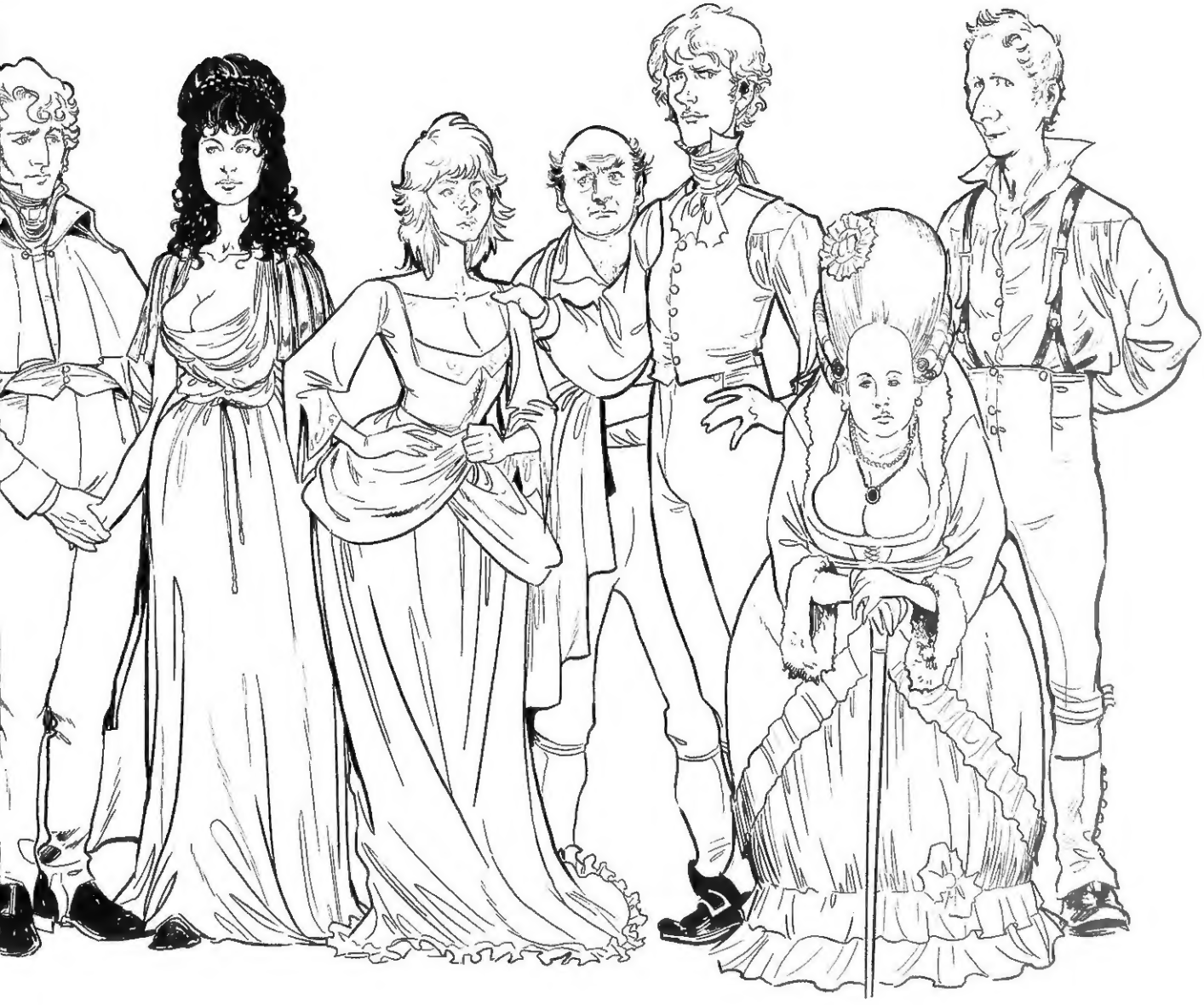

Hoofdstuk I

Moskou in 1812

Waar gaan die koene ridders heen,
de eer en de hoop van Frankrijk?

Le Nouvel Air de Roland
(naar het Roelantslied)

SEPTEMBER, WE WAREN OP WEG VAN SMOLENSK NAAR MOSKOU.
WE HADDEN DE MEMEL IN JUNI OVERGESTOKEN..
WE WAREN DE RIVIER AMPER OVER OF DE ELLENDE BEGON..

IN MINDER DAN ÉÉN WEEK PUTTEN DE REGIMENTEN DE DOOR OSSEN VOORTGETROKKEN KONVOOIEN MET VOORRAAD UIT.

ER HEERSTE HONGERSNOOD.

ALS DE VOORHOEDE EEN DORP BEREIKTE, VOND MEN ER NIETS.

DE HUIZEN?

LEEG.

DE OOGST? VERBRAND.

HET VEE? MEEGENOMEN.

ONDERWEG KENDEN WE KORTE EN BLOEDIGE GEVECHTEN.

MAAR GEEN AUSTERLITZ...

GEEN FRIEDLAND...

GEEN WAGRAM...

IN SMOLENSK WEERSTOND DE VIJAND LANG GENOEG OM TWINTIGDUIZEND MANNEN TE DODEN EN DE STAD IN BRAND TE STEKEN.

DICHT BIJ BORODINO, ENKELE DAGEN LATER, LIETEN WE NEGENTIGDUIZEND DODEN EN GEWONDEN VAN BEIDE KAMPEN ACHTER OP EEN TERREIN DAT OMGEWOELD WAS DOOR GRANATEN.

DE LEGERS VAN GENERAAL KOETOEZOV TROKKEN ZICH TERUG... EN OPENDEN DE WEG NAAR MOSKOU.

WE MARCHEERDEN AL DRIE MAANDEN...

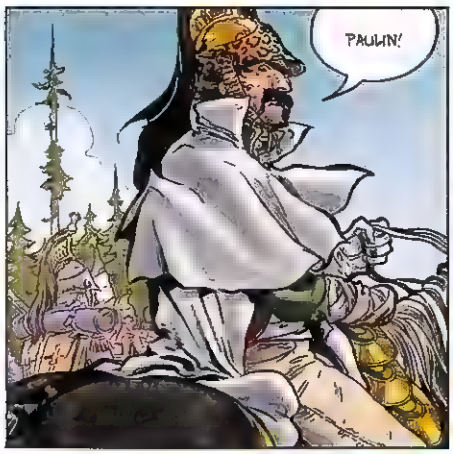
PAULIN!

SAPPERLOOT! WE RAKEN NIET MEER VOORUIT! WAT IS ER GEBEURD?
MENEER?

AH, DAT, KAPITEIN, DAAR WEET IK NIKS VAN.
JIJ WEET NOOIT IETS.

IK GA INLICHTINGEN INWINNEN, MENEER.
MET DIE KOPPIGE EZEL VAN JE? BLIJF MAAR, IK GA WEL!

ER ZIJN TWEE STERKE PAARDEN NODIG OM HEM UIT HET MIDDEN VAN DE WEG TE SLEPEN.
ER ZIJN GEEN MEER.

EEN STEVIG TOUW VOLSTAAT.

MOSKOU... EINDELIJK...

MOOI ZICHT, HÉ?

HET ZIET ER TOCH GROOTSER UIT DAN ROUEN, GEZIEN VAN DE HEUVEL VAN SAINTE-CATHERINE!

ZEKER, MENEER.

UIT DE WEG! UIT DE WEG!

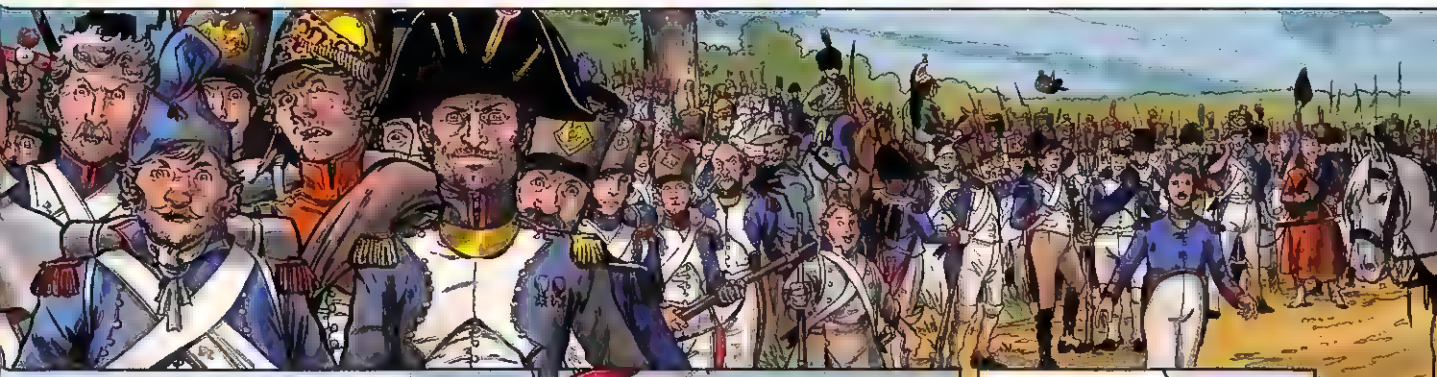

DE POLEN UIT HET KEIZERLIJK ESCORTE! DAT IS NAPOLEON! HIJ KOMT ERAAN...

HOERA VOOR DE KEIZER!
HOERA! HOERA!

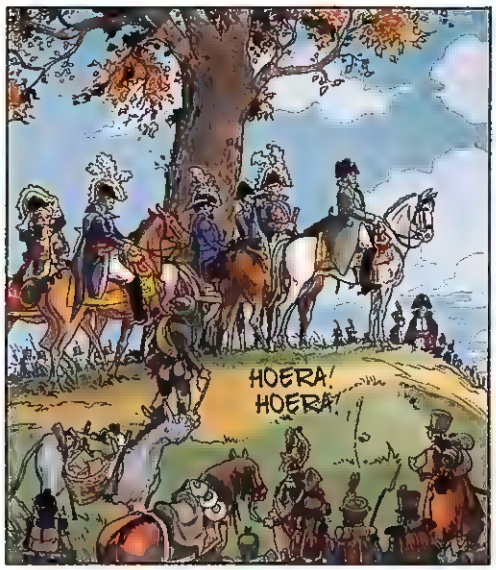
HOERA! HOERA!

HET WERD TIJD.

ER LIJKT NIEMAND TE ZIJN, SIRE...

HOEZO, NIEMAND?

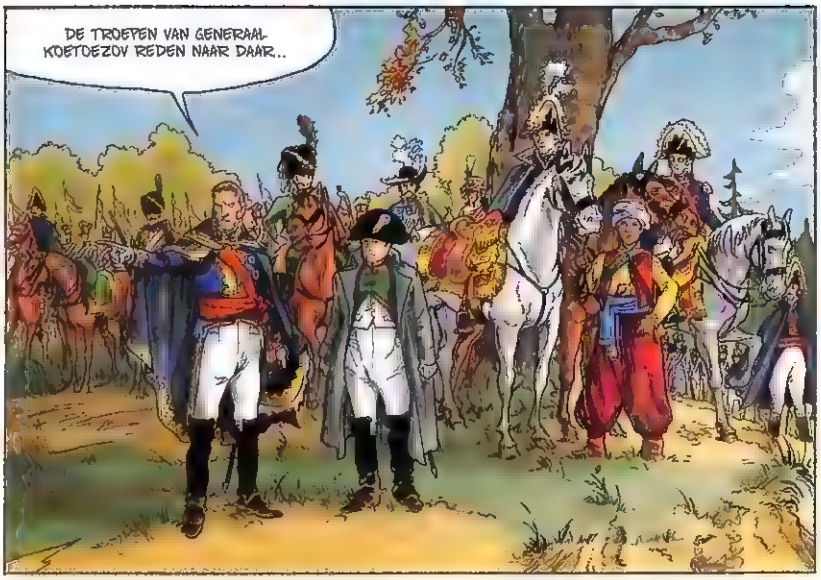
DE TROEPEN VAN GENERAAL KOETOEZOV REDEN NAAR DAAR..

WEIGERT DIE SLAPPELING TE VECHTEN? DAN HEBBEN WE HEM DUS GOED LATEN BLOEDEN BIJ BORODINO!

WAAR BEVINDEN ZE ZICH DAN?

DAT VERANDERT NIETS. GEEF HET BEVEL, BERTHIER.
GOED, SIRE.

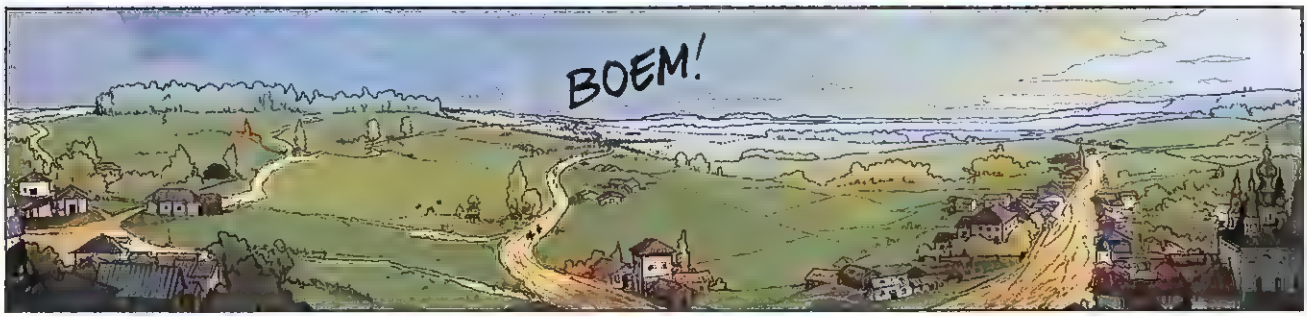
BOEM!

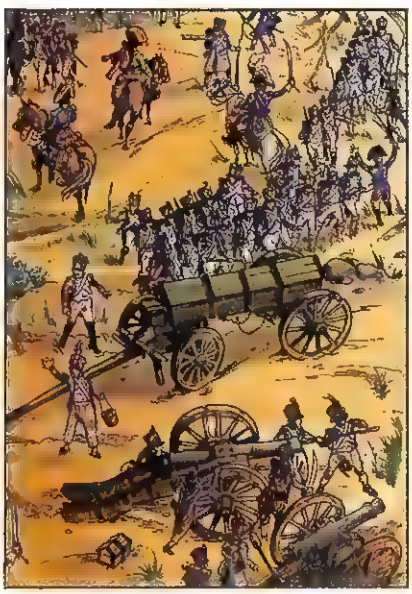

IK GA ERHEEN! WE ZIEN ELKAAR VANAVOND WEER IN HET TENTENKAMP VAN DE GARDE.
MAAR?...

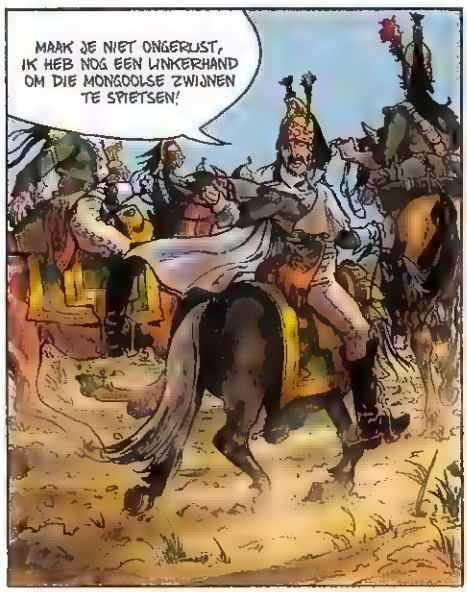
MAAK JE NIET ONGERUST, IK HEB NOG EEN LINKERHAND OM DIE MONGOOLSE ZWIJNEN TE SPIETSEN!

VOOR DE KEIZER! VOORWAARTS!
VOOR-WAARTS!
VOOR-WAARTS!
YAAAAAA A AAAAAA!

ER IS HIER NIEMAND!

KIJK, KAPITEIN!

Стоять!
?
Назад, бесы!

WAT BETEKENT DIE OPVOERING?

Не пройдете!
WAT VERTELT DAT BEEST?

HÉ!

ZIE JE WEL DAT ER MET SLECHTS ÉÉN HAND EN EEN WELGEMIKTE TRAP ONDER DE KONT GEVOCHTEN KAN WORDEN.
...

IN PLAATS VAN TE SNOEVEN OVER UW GEVECHT MET EEN BEJAARDE, KAPITEIN, NEEMT U BETER DERTIG MANNEN OM DE STAD TE GAAN INSPECTEREN.

IK... METEEN... TOT UW ORDERS, SIRE.

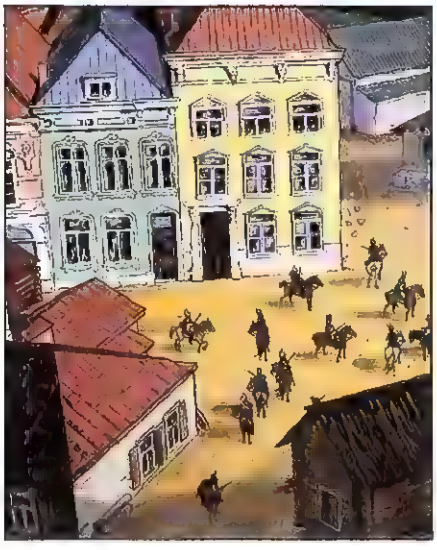

NIET TE GELOVEN! WAAR ZITTEN ZE ALLEMAAL?

DAAR!

DAT LIJKT WEL DE ADELAAR VAN DE BRIGADE.
ZEG ZOIETS NIET! DAT BRENGT ONGELUK.

OM HEM TE BEVRIJDEN, MOET HIJ GEDOOD WORDEN.

GEWEER NEER, STOM STUK VRETEN!

EN JULLIE ALLEN, STIL! LUISTER! WE GAAN!

DAT ZIJN BURGERS...
ZE HEBBEN GEEN WAPENS.
WIE SPREEKT RUSSISCH? NIEMAND? VOORUIT, WE GAAN ERHEEN!

HALT!
???

NIET SCHIETEN! NIET SCHIETEN! WIJ ZIJN GEEN RUSSEN.

WAT DOEN JULLIE HIER?
IK HEET SAUTET. DEZE HEREN ZIJN FRANSEN, NET ALS IK. ZIJ DAAR ZIJN DUITSERS, HIJ IS EEN ITALIAAN. WIJ WERKEN IN MOSKOU, MENEER DE OFFICIER. WE BEHEREN DE GROOTSTE FRANSE BIBLIOTHEEK VAN HET HELE KEIZERRIJK EN...

WAAR ZIJN DE MOSKOVIETEN?
VERTROKKEN MET AL HUN HOGE OMES. GOUVERNEUR ROSTOPTSJIN ORGANISEERDE DE UITTOCHT VAN DE BEVOLKING.
VOOR HIJ VERTROK, LIET HIJ DE DEUREN VAN DE GEKKENHUIZEN EN GEVANGENISSEN OPENEN...

EN HET LEGER VAN KOETOEZOV?
OOK VERTROKKEN. ZE MARCHEERDEN DOOR MOSKOU ZONDER TE STOPPEN.

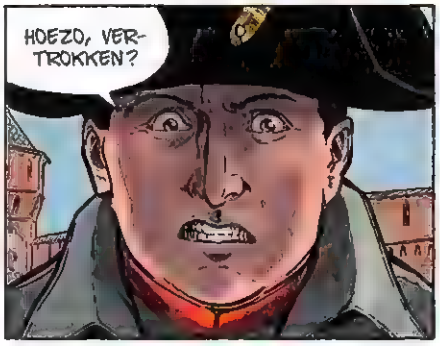
HOEZO, VERTROKKEN?

DAT ZEIDEN DE FRANSEN DIE WE TEGENKWAMEN ONS.

ZE ZEIDEN ONS OOK DAT DE GRAANSCHUREN LEEGGEMAAKT ZIJN EN DAT...

DIE LAFFE ROSTOPTSJIN IS GEVLUCHT! DE LAFAARD!

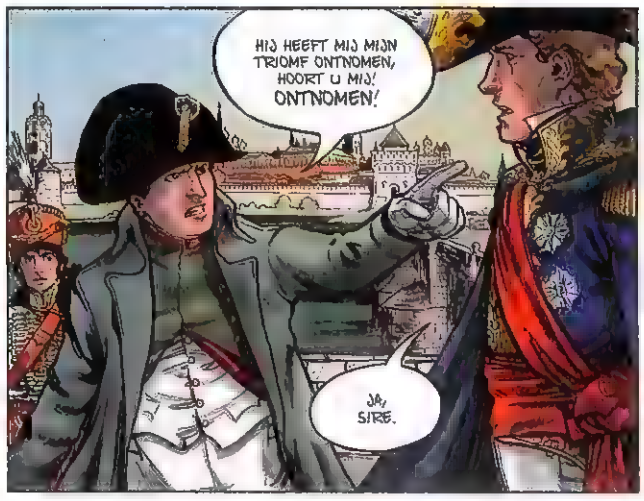
HIJ HEEFT MIJ MIJN TRIOMF ONTNOMEN, HOORT U MIJ! ONTNOMEN!
JA, SIRE.

ZET DE REGIMENTEN ROND DE STAD IN.
PRINS EUGÈNE IN HET NOORDEN, PRINS PONIATOWSKI IN DE BUITENWIJKEN.
DAVOUT ACHTER DE VICEKONING. MORTIER ZAL DE PROVINCIE BESTUREN, DUROSNEL KRIJGT HET BEVEL OVER DE STAD. STUUR BAUSSET NAAR HET KREMLIN OM MIJN VERBLIJF VOOR TE BEREIDEN.
TOT UW ORDERS.
MENEER! MENEER!

AH! MENEER! IK MAAKTE ME ONGERUST!
ALLES GOED, PAULIN! VANAVOND SLAPEN WE IN HET HUIS VAN DE TSAAR!

WIE ZIJN DAT DAAR?
DE MENSEN UIT HET HUIS VAN NAPOLEON: ZIJN SECRETARISSEN, ZIJN BEDIENDEN, ZIJN BUTLERS... EH, MAAR...

DIE KENNEN WIJ, HIJ KOMT UIT ROUEN.

HIJ LIJKT OP DE ZOON VAN ROQUE...
DAT IS 'M, IK BEN ER VRIJ ZEKER VAN. IK DACHT DAT HIJ KLERK WAS BIJ EEN ADVOCAAT, IN DE STRAAT VAN HET GROS-HORLOGE. WAT DOET HIJ HIER?

HET IS AL ZO LANG GELEDEN DAT WE ROUEN ZAGEN...

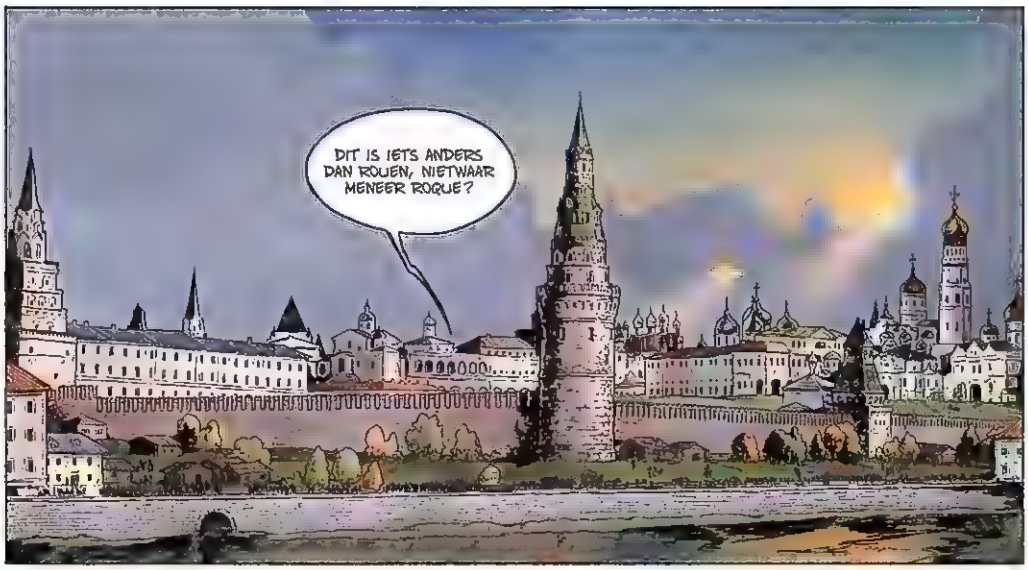
DIT IS IETS ANDERS DAN ROUEN, NIETWAAR MENEER ROQUE?

INDERDAAD, MENEER MASQUELET.

U VERTELDE ONS NET DAT U HIER DOOR UW HANDSCHRIFT BENT TERECHTGEKOMEN...
JA... DUS OP EEN DAG, VOOR HET BEGIN VAN DEZE CAMPAGNE, WERD EEN ASSISTENT VAN BARON FAIN, DE SECRETARIS VAN DE KEIZER, ZIEK OP HET MINISTERIE. MEN DICTEERDE EEN BRIEF AAN ALLE KLERKEN EN IK WERD GEKOZEN. BLIJKBAAR STELDE IK ELEGANTE BRIEVEN OP.

U HEBT GELUK GEHAD.
MMMM... IK WEET NIET OF IK HET ZO ZOU UITDRUKKEN.

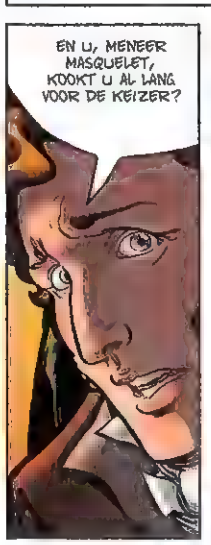
EN U, MENEER MASQUELET, KOOKT U AL LANG VOOR DE KEIZER?

JA... EN WEET U, HET VALT NIET ALTIJD MEE OM ZIJNE MAJESTEIT TEVREDEN TE STELLEN...

HÉ, KIJK! IK DENK DAT WE ER ZIJN.

!

FANTASTISCH!
HEREN VAN DE PERSOONLIJKE DIENSTEN VAN ZIJNE MAJESTEIT, VOLG MIJ.
KOMT U, MENEER ROQUE?
IK KOM, IK KOM...

ONDERTUSSEN..
WAAR VESTIGEN WE ONS, KAPITEIN?
WE HEBBEN HET VOOR HET UITKIEZEN..

KIJK, WAAROM NIET DAAR?

NEE MAAR! DAT IS PAS LUXE..
... MAAR EERST MOETEN WE LANGS DE CONCIÈRGES.

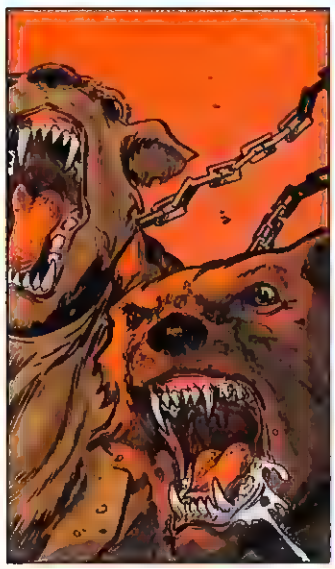

HIER IS MIJN UITNODIGING, WAARDE HEER!

NEE, NEE! DOOD HEN NIET!

SPREEK JIJ FRANS?
ZOALS DE GOEDE BURGERIJ.

LAAT ONS BINNEN EN HOUD DIE WILDEN VAST.
IK VERWACHTTE JULLIE.

HOEZO, JE VERWACHTTE ONS? MAAK JE EEN GRAPJE?
DAAR LENEN DE OMSTANDIGHEDEN ZICH NIET TOE.

MIJN MEESTER, GRAAF KALITZINE, GELASTTE ME DIT HUIS AAN EEN OFFICIER OVER TE LATEN ZODAT HET NIET GEPLUNDERD ZOU WORDEN.

HIJ ZOU ZIJN HOTEL GRAAG IN GOEDE STAAT TERUGZIEN NADAT DE TWEE KEIZERS WEER EEN AKKOORD HEBBEN GESLOTEN.
JE BEDOELT WANNEER NAPOLEON ZIJN WIL HEEFT OPGEDRONGEN AAN JOUW TSAAR?
ZOALS U WILT.

WOEF! WOEF!

DOE DIE IDIOTEN OPHOUDEN!
ZE ZIJN ZO DRONKEN ALS ULANEN, KAPITEIN!

U ZAL ONS HOTEL TOCH BESCHERMEN?
JE BEDOELT MIJN LEGERKAMP, HOOP IK?
ZO IS HET, EXCELLENTIE. UW HUIS EN DAT VAN UW RUITERS.

MARTINON, ZET WACHTERS VOOR ONZE DEUREN.
TOT UW ORDERS, KAPITEIN.

DE VOLGENDE DAG, 15 SEPTEMBER, IN DE LATE NAMIDDAG...
UW WONDE IS WEER BEGINNEN BLOEDEN, KAPITEIN... SINDS BORODINO WOU U ZICH NIET LATEN ONDERZOEKEN... DAT IS NIET VOORZICHTIG. U MOET EEN DOKTER BEZOEKEN.

IK HEB GEEN KWAKZALVER NODIG!
ZOEK LIEVER EEN DOEK EN HEET WATER.
ZOALS U WILT, MENEER.

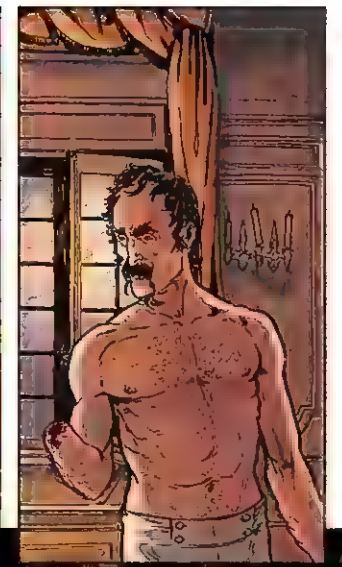

KRAK!

GODVERDOMME! WAT IS ER AAN DE HAND?...
WOEF! WOEF!

TWEE KERELS GOOIDEN EEN STEEN DOOR UW RAAM, KAPITEIN.
HOEZO, KERELS? WELKE KERELS?

NAAR VERLUIDT RUSSEN, KAPITEIN. ZE WAREN GEKLEED ALS WILDEN.
WE ZAGEN HEN NIET KOMEN. ZE ZIJN NAAR DAAR WEGGEREND. WILT U DAT WE HEN ACHTERNAGAAN?

NEE. HET ZIJN ONGETWIJFELD MAFKEZEN DIE DE TSAAR HET BEVRIJDEN VOOR ONZE KOMST. BLIJF OP UW POSTEN STAAN. HOUD JULLIE OGEN OPEN EN DOE DIE HONDEN ZWIJGEN, VERDOMME!

UW WATER, MENEER.

WAT IS DAT?
EEN PRUIK, MENEER.

IK ZIE BEST DAT HET EEN PRUIK IS, ONNOZELAAR. WAAR VOND JE DIE?
BENEDEN, IN DE KEUKENS. WILT U DAT IK HEM AFZET?

NEE, NEE, LAAT ME HET SCHOUWSPEL BEWONDEREN. DIT IS VOOR HET EERST DAT IK EEN EZEL EEN PRUIK ZIE DRAGEN...
PFFF...

MIJN EXCUSES OM U DE HELE DAG TE LATEN WACHTEN... IK MOEST EERST ZORGEN VOOR DE VERTREKKEN VAN ZIJNE MAJESTEIT...
WAAR ZIJN DE KEUKENS VAN DIT MOOIE KREMLIN, MENEER BAUSSET?
IN DE KELDERS, DENK IK.
DE KEIZER HEEFT EEN HEKEL AAN KOUD ETEN. ALS IK ELKE KEER DRIE VERDIEPINGEN OMHOOG MOET EN DRIE GANGEN DOOR MOET GAAN, GOOIT HIJ HET VLEES IN MIJN GEZICHT!
U VINDT VAST EEN OPLOSSING, MENEER MASQUELET. TSAAR ALEXANDER AT OOK GEEN KOUDE GERECHTEN.
ZIJNE MAJESTEIT ZAL HIER LOGEREN. DE HEREN BEDIENDEN VESTIGEN ZICH IN DE BELENDENDE KAMER LINKS. DE TUSSENMUREN ZIJN HEEL DUN, ZIJNE MAJESTEIT ZAL ZIJN STEM NIET HOEVEN TE VERHEFFEN OM HEN TE ROEPEN.
EN DE SECRETARIS-SEN?
WE KUNNEN HUN WERK-ZAAMHEDEN VOORLOPIG ONDERBRENGEN IN DE WOON-KAMER, MAAR ALLEEN DE VERTREKKEN VAN DE TSAAR ZIJN GEMEUBELD. ZOEK HET ZELF MAAR UIT.
HET IS ALTIJD HETZELFDE... HET ZIJN ALTIJD WIJ DIE ONS MOETEN ZIEN TE REDDEN. IK HEB EEN FORNUIS NODIG...
EN IK EEN TAFEL.
TAFELS? HET STAAT VOL MEUBELS IN DE KELDERS. DAT VERNAM IK VAN EEN GRENADIER.
ZIET U WEL? BENEDEN VERSIERT U WEL EEN BUREAU.

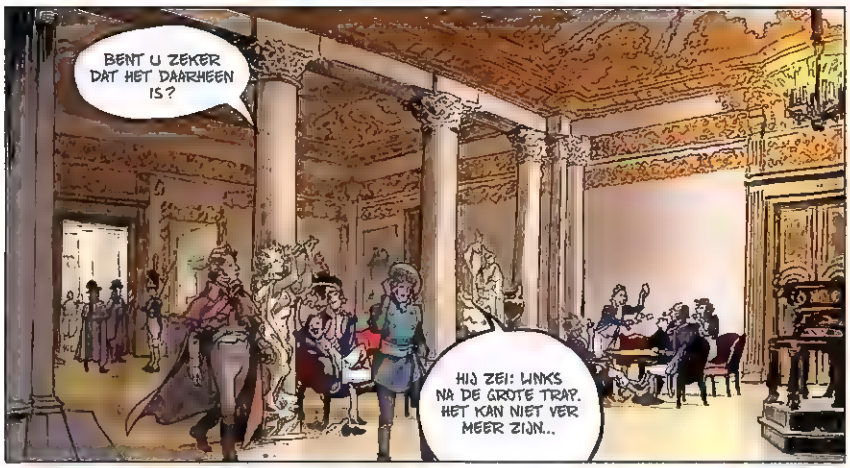
BENT U ZEKER DAT HET DAARHEEN IS?
HIJ ZEI: LINKS NA DE GROTE TRAP. HET KAN NIET VER MEER ZIJN...

KIJK, HIER MOET HET ZIJN.

HET IS ZO DONKER ALS EEN FORNUIS BENEDEN. WE HEBBEN TOORTSEN NODIG.
IK GA ER HALEN.

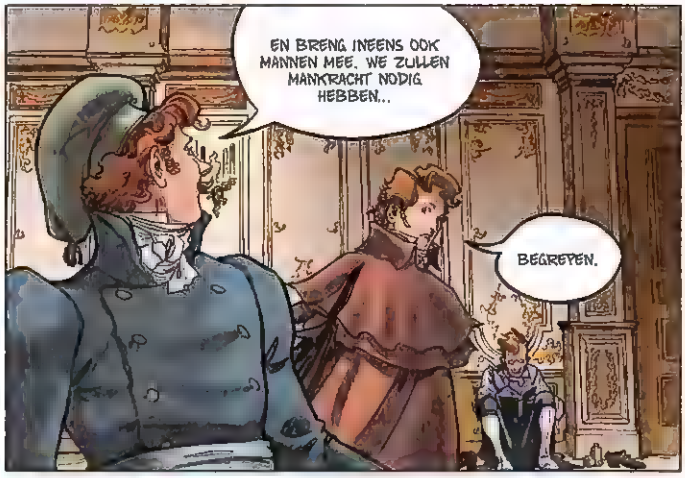
EN BRENG INEENS OOK MANNEN MEE. WE ZULLEN MANKRACHT NODIG HEBBEN...
BEGREPEN.

ENKELE OGEN-BLIKKEN LATER..

WE ZIJN ER.

KIJK! EEN KLOK!

EN DAAR, TABAK!

AH! HEREN! IK HOOR DAT JULLIE FRANSEN ZIJN, EN NU ONTWAAR IK JULLIE PRACHTIGE UNIFORMEN.

!!

WIE BENT U?

HOEZO, WIE BEN IK?

IK SNAP HET AL, JULLIE VERLICHTING IS ZWAK...

... HOE DAN OOK, IK BEN DE GRRROTE VIALATOUX!

VIALATOUX? KEN IK NIET.

HOEZO? KENT U DE ACTEUR, DE TREURSPELER DAN NIET DIE ONZE KLASSIEKE SCHRIJVERS NAAR DE UITERSTE GRENZEN VAN HET KEIZERRIJK BRACHT?

JEZUS NOG AAN TOE! LEVE DE KEIZER!

HET WERD TIJD DAT JULLIE KWAMEN, HEREN. WE HIELDEN HET NIET LANGER UIT IN DEZE VRESELIJKE BERGPLAATS!

WIE ZIJN JULLIE? EN WAAROM BEVINDEN JULLIE ZICH IN DIT PALEIS?
WIJ ZIJN ACTEURS, WE REPETEERDEN AL EEN WEEK DE HISTORISCHE VERTELLING DIE IK VOOR GRAAF ROSTOPTSJIN HEB GECOMPONEERD MET JEANNE D'ARC ALS THEMA. HIJ HAD ONS EEN ZAAL GELEEND IN HET KREMLIN.

EN?
IN HET MIDDEN VAN DE DERDE AKTE VOND EEN STORMLOOP PLAATS, ER HEERSTE ANGST. WE MOESTEN ONS HIER VERBERGEN. BUITEN WAS HET TE GEVAARLIJK VOOR FRANSEN.

VOELDE U NIETS AANKOMEN?
WE ZAGEN ENKEL ONZE ROL VOOR ONS. ACTEREN IS NOGAL MEESLEPEND, WEET U.

IN IEDER GEVAL IS HET OORLOG!

WIJ CONCENTREERDEN ONS OP HET TONEELSTUK.

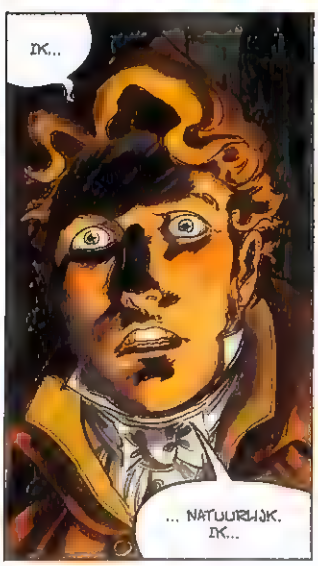
IK...
... NATUURLIJK. IK...

GOED, WAT DOEN WE, MENEER DE SECRETARIS? GAAN WE?

JA, JA...

HIER ZAL IK DE VREDE TEKENEN MET ALEXANDER.
JA, SIRE.

HOE STAAT HET MET ONS VERBLIJF?
DAT SCHIET GOED OP, MAJESTEIT. DE SECRETARISSEN ZIJN BIJNA KLAAR MET HUN INRICHTING.
UW KAMER ZAL WELDRA KLAAR ZIJN...
BENE.

HÉ, JULLIE! LET OP MET DAT SCHILDERIJ!

ALS DAT KIND GROOT ZAL ZIJN, REGEERT HIJ OVER DE WERELD. WANT ZODRA DE VREDE HIER IS GETEKEND, RUKKEN WE VERDER OP NAAR INDIË.

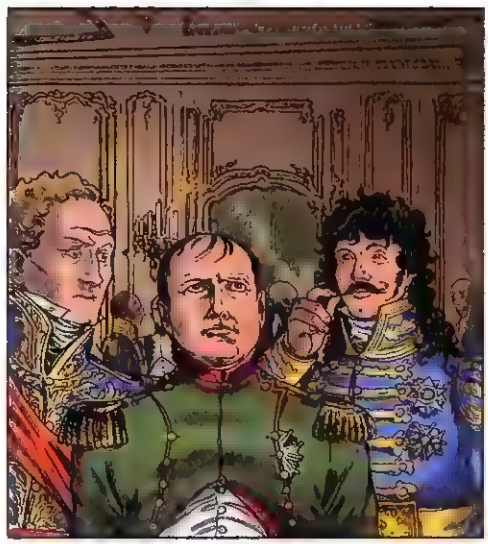

MAJESTEIT, KOM KIJKEN, SNEL!

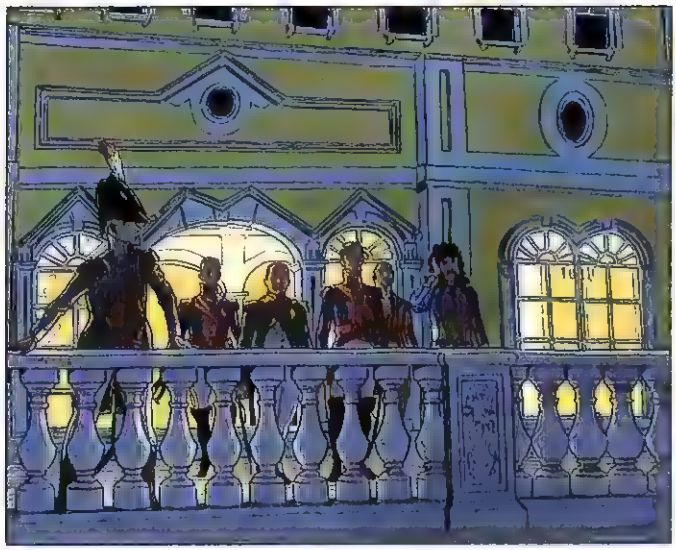

DAAR!

VUUR!

ONZE SOLDATEN WETEN NIET HOE ZE RUSSISCHE KACHELS MOETEN AANSTEKEN.

LOS HET OP! LAAT DIE COELION DE HOOFDSTAD VAN MIJN BROEDER ALEXANDER NIET IN DE FIK STEKEN.

WAT DOET U DAAR, MENEER ROQUE? WIE ZIJN DIE MENSEN?

ACTEURS DIE ZICH VERSTOPTEN IN DE KELDERS VAN HET PALEIS. IK... IK VROEG ME AF OF HET MOGELIJK IS HEN HIER OP TE VANGEN?...

BEHALVE VOOR WIE DE KEIZER DIENT, IS HET UITGESLOTEN VOOR BURGERS OM HIER TE LOGEREN.

VOOR DE GEBEURTENISSEN VERBLEVEN ZE OOK ELDERS, NIETWAAR?

VOOR DE HEISA HUURDEN WE EEN HUIS VAN EEN ITALIAAN.

AH, ZIET U WEL!

MAG IK TEN MINSTE EEN KOETS LENEN OM HEN TERUG TE BRENGEN NAAR HUN VERBLIJF?

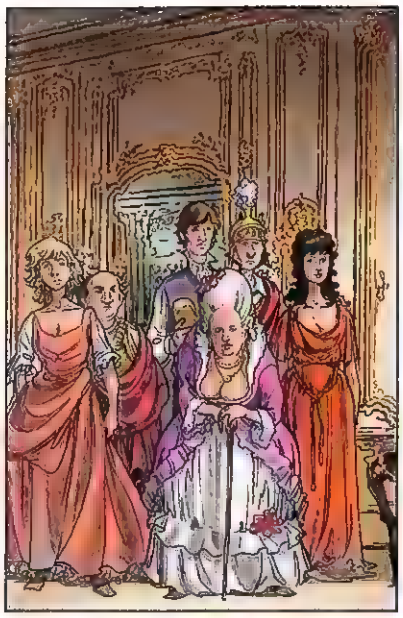

GOED. MAAR DOE HET SNEL.
BEDANKT, MENEER DE PREFECT.

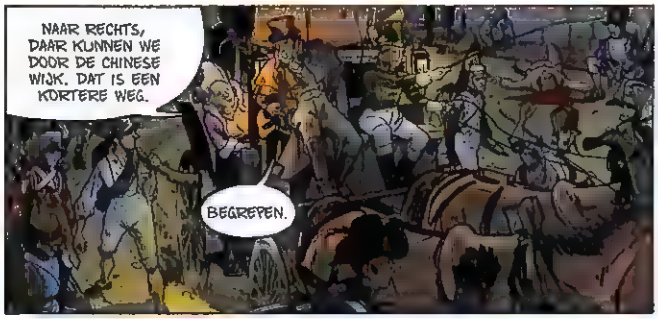
NAAR RECHTS, DAAR KUNNEN WE DOOR DE CHINESE WIJK. DAT IS EEN KORTERE WEG.
BEGREPEN.

HÉ! KIJK EENS NAAR DIE TOELOOP.

BOEM!

WAT GEBEURT ER?
IK WEET HET NIET...

HET ONTPLOFTE TOEN WE DE DEUR VAN EEN WINKEL OPENBRAKEN.
ER LAG EEN VALSTRIK IN HET KROT!

KIJK, DAAR BRANDT HET OOK, AAN HET ZIEKENHUIS VOOR VONDELINGEN..

DAT MOET SOLENKA ZIJN?

SO-WAT?
DE STRAAT VOOR VERKOPERS VAN GEZOUTEN VIS, MENEER.. MENEER?

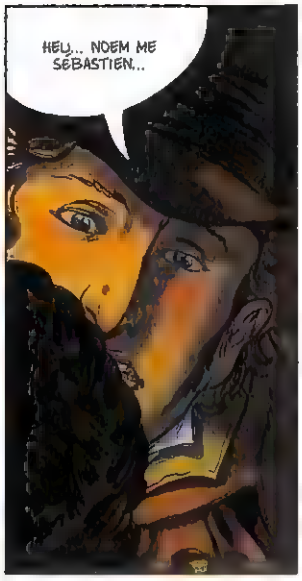
HEU... NOEM ME SEBASTIEN...

Hoofdstuk II

De brand

DAT SMAAKT NIET ECHT ALS ONZE CHAMPAGNE...

EN DIE CONFITUUR IS NIETS WAARD IN VERGELIJKING MET DE CONFITUUR DIE MIJN MOEDER MAAKTE... MAAR GOED... VEEL KEUS IS ER NIET.
WOEF!
WOEF!

AH, DIE HONDEN! IK HAD DIE HERRIEMAKERS DE KOP MOETEN INSLAAN! PAULIN, GA KIJKEN.
WOEF!
WOEF!
JA, MENEER!

WAT NU WEER?
U KOMT BETER EEN KIJKJE NEMEN, KAPITEIN.
WOEF! WOEF!

TOEN IK DAARNET DE INGANG PASSEERDE, ROOK IK IETS VREEMDS.

KIJK.

DAT IS KAMFER. DE OUE DOORDRENKT EEN LONT DIE UIT DAT VENSTER HANGT. MEN WIL ONS ROOSTEREN.

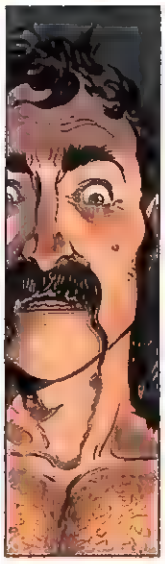

WIE DAN, MEN? DE BUTLER, JA? DE RUS, WIE IS DIE RUS? DOORZOEK ALLES EN BRENG HEM HIER ZODAT IK ZIJN HERSENEN INSLA!

MENEER, MENEER..
BRENG VERSLAG UIT, DOMOOR!

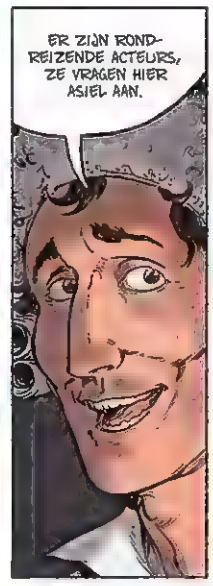
ER ZIJN ROND-REIZENDE ACTEURS, ZE VRAGEN HIER ASIEL AAN.

ER IS GEEN PLAATS VOOR ZIGEUNERS IN MIJN PALEIS!

HET ZIJN FRANSEN, MENEER. ZE WOONDEN IN HET HUISJE MET HET GROENE DAK RECHT OVER ONS DAT ONZE RUITERS HEBBEN VERWOEST.
WEL, DAT ZE DAN OP DE GROND SLAPEN. DAT IS UITSTEKEND VOOR DE RUG.
JE MOET DAT SOORT MENSEN AFRICHTEN.

MAAR... ER IS NOG IETS... ER ZIJN JONGE VROUWEN BIJ..
!

KON JE DAT NIET EERDER ZEGGEN, IMBECIEL! BRENG HEN HIER!
ON-MIDDELLIJK, MENEER!

OP MIJN GEZONDHEID!
KLIK!

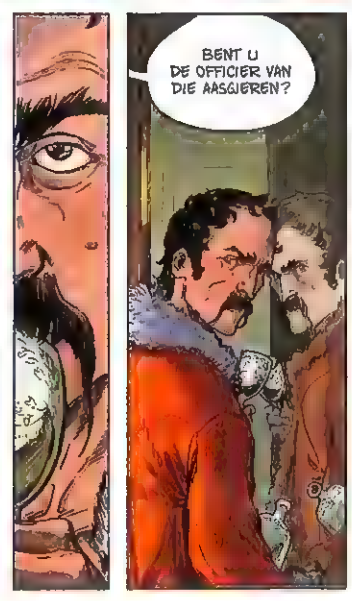
BENT U DE OFFICIER VAN DIE AASGIEREN?

KUNT U ME UITLEGGEN WAAROM IK MIJN SJAAL ALS EEN RIEM ROND DE BUIK VAN EEN VAN UW MANNEN DIE AAN DE INGANG STAAN GEBONDEN ZIE?

IK WEET HET WEL! UW MILITAIREN HEBBEN HET HUIS GEPLUNDERD WAAR WE AL TWEE MAANDEN VERBLIJVEN! IK EIS...

U HEBT NIETS TE EISEN! DE STAD IS VAN ONS.

WE ZULLEN EEN KLACHT INDIENEN BIJ DE KEIZER. WIJ KENNEN EEN VAN ZIJN PERSOONLIJKE SECRETARISSEN. HIJ VOERDE ONS ZELFS NAAR HIER..

IK... HEU...

U MOET DE SOLDATEN BEGRIJPEN, JUFFROUWTJE...
WE KUNNEN HIER WEL IETS REGELEN..
MIJN KNECHT ZAL ZORGEN VOOR LOGEERPLAATSEN VOOR UW VRIENDEN.

EN U BIED IK MIJN KAMER AAN WAAR DE GRAAF SLIEP.

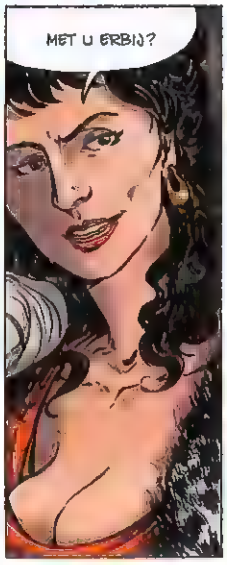
MET U ERBIJ?

VOORUIT, JIJ!

HIJ ZAT IN DE KELDER, KAPITEIN. HIJ ZOCHT ZOGEZEGD NAAR FLESSEN.

FLESSEN? BEKEN!
WAT BEKENNEN, MENEER DE OFFICIER?

DAT JIJ NET ZO MIN BUTLER BENT ALS IK!
IK BEN AL VIJFTIEN JAAR IN DIENST VAN GRAAF KALITZINE.

WEL, HEREN, WAT IS ER AAN DE HAND?
ER IS AAN DE HAND DAT DEZE KEREL HET MOMENT AFWACHTTE OM ONS TE GRILLEN. HIJ INSTALLEERDE EEN HEEL ONTSTEKINGSSYSTEEM OP DE BEGANE VLOER.

MIJN GOD, IS DAT WAAR?
BIJ ALLE HEILIGEN VAN HET PARADIJS, IK ZWEER U VAN NIET!

HET IS NIET NETJES OM TE LIEGEN.
NEE, NEE!

U BENT GEK! U HEBT 'M GEDOOD!
WEES GERUST, DIE VARKENS HEBBEN EEN STEVIGE KOP...

BRAND!

BRAND, KAPITEIN!
GA SNEL NAAR BUITEN!

NEEM MEE WAT JULLIE KUNNEN, EN NAAR BUITEN! SNEL!

U HAD DE LONT MOETEN DOORSNIJDEN, MARTINON.

DAT BEVEL HEB IK NIET GEKREGEN.

HIER-HEEN!
WACHT! DE BUTLER! WE VERGATEN DE BUTLER!

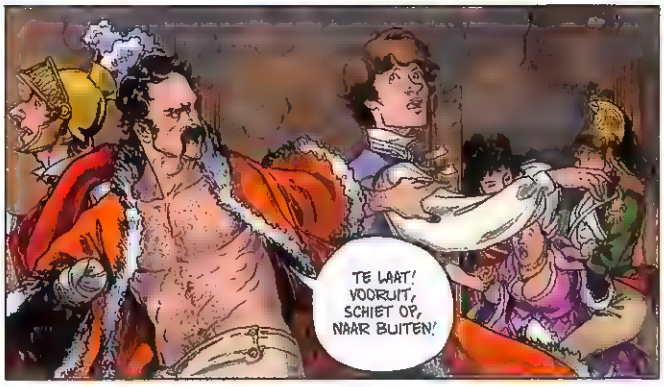
TE LAAT! VOORUIT, SCHIET OP, NAAR BUITEN!

WEL, MENEER ROQUE, WAAR KOMT U VANDAAN? IK ZOEK U AL EEN UUR.

VERGEEF ME, MENEER FAIN, IK WAS...
JA, AL GOED, HAAST U. ZIJNE MAJESTEIT WIL EEN BRIEF DICTEREN.

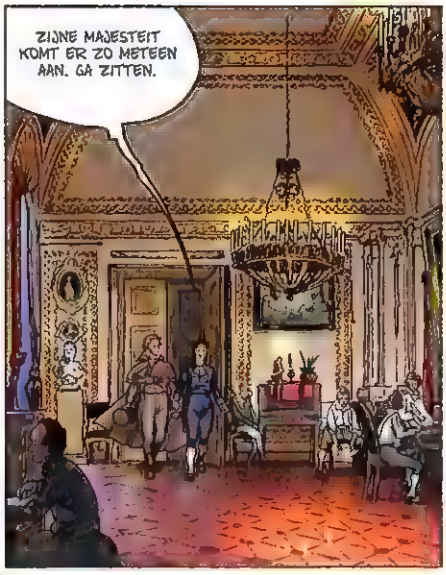
ZIJNE MAJESTEIT KOMT ER ZO METEEN AAN. GA ZITTEN.

WAAROVER GAAT HET?
DE KEIZER WIL DE VREDE VOORSTELLEN AAN DE TSAAR.

BERTHIER, U VERVEELT MIJ!

SIRE, IK SMEEK U, DE RUS DIE ONZE MANNEN OP DE ZOLDER BETRAPTEN EN NEERSCHOTEN, WOU HET PALEIS IN BRAND STEKEN.

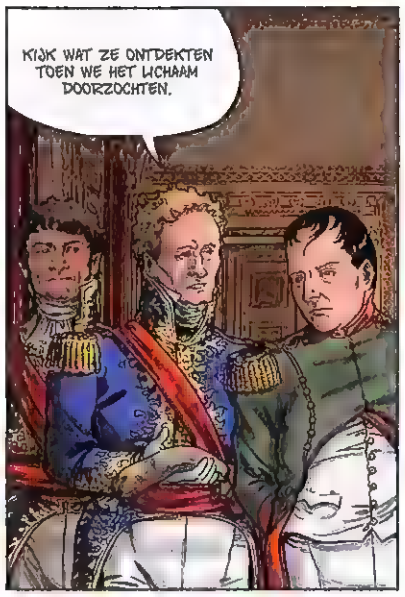
KIJK WAT ZE ONTDEKTEN TOEN WE HET LICHAAM DOORZOCHTEN.

WAT IS DAT?
EEN ZAKJE MET BUSKRUIT, SIRE.

DAT IS EEN GEÏSOLEERDE AANSLAG.
NEE, SIRE, DAT IS EEN MISDAAD MET VOORBEDACHTE RADE.
EEN VAL...

BOVEN-DIEN...
WAT NOG MEER?
GOUVERNEUR ROSTOPTSJIN NAM ALLE BRANDWEERPOMPEN MEE, MAJESTEIT.

ONZE MANNEN ONDERVINDEN DE GROOTSTE MOEILIJKHEDEN OM DE BRANDEN TE BEDWINGEN DIE ZOWAT OVERAL IN DE STAD OPDUIKEN.

WIE ZIJN DE BRAND-STICHTERS?
RUSSEN DIE ZICH VERSTOPPEN IN KELDERS TOT WE ONS TERUGTREKKEN IN ONZE KAMERS.

STUUR PATROUILLES. LAAT ALLE VERDACHTEN FUSILLEREN, OPHANGEN, UITROEIEN, HEBT U DAT GOED BEGREPEN?

WAAR GAAN WE HEEN, KAPITEIN?
IK HEB GEEN FLAUW IDEE! MOMENTEEL IS HET DRINGENDST DAT WE UIT DEZE OVEN RAKEN.

HÉ! VOOR ONS, KAPITEIN, KIJK!

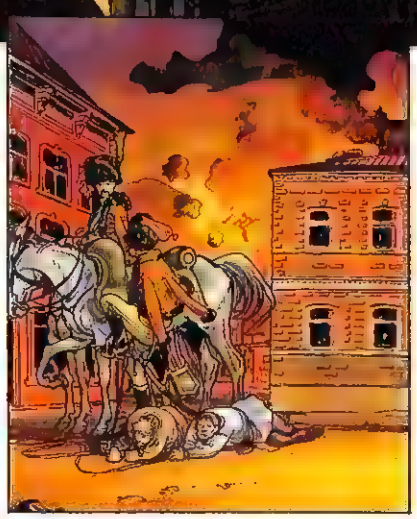

WAT DOET U DAAR, LUITENANT?
?

WIE BENT U DAN WEL?
KAPITEIN D'HERBIGNY, VAN DE DRAGONDERS VAN DE GARDE!

NEEM ME NIET KWALIJK, KAPITEIN, MAAR DOOR UW KLEDIJ KON IK DAT NIET WETEN.
WEET IK!
DE UNIFORMEN VAN MENEER ZITTEN IN DEZE TAS.

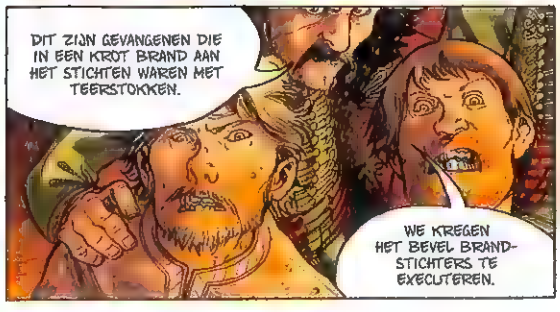
DIT ZIJN GEVANGENEN DIE IN EEN KROT BRAND AAN HET STICHTEN WAREN MET TEERSTOKKEN.
WE KREGEN HET BEVEL BRANDSTICHTERS TE EXECUTEREN.

U BLIJFT HIER BETER NIET OPEN EN BLOOT STAAN, KAPITEIN. DAAR, AAN HET EINDE VAN DE STRAAT, STAAT EEN KERK IN MASSIEVE STENEN. ZE STAAT TUSSEN HOUTEN GEBOUWEN. ER IS GEEN GEVAAR DAT ZE IN VLAMMEN OPGAAT.
GOED.

HEBBEN JULLIE DAT GEHOORD? NAAR DE KERK!

WE ZIJN ER! SNEL!

HIER RISKEREN WE NIETS MEER.

JA... BEHALVE DAT WE NIETS TE ETEN HEBBEN EN HAAST NIETS TE DRINKEN, MENEER...
ALLES OP ZIJN TIJD, ZUURPRUIM! BIND EERST MAAR EENS JE EZEL VAST AAN DE BALUSTERS VAN HET ALTAAR.
AAN DE WAT?
AAN DAT, DOMKOP! AAN DIE VERGULDE HOUTEN DINGEN!

DE VOLGENDE OCHTEND...

DE HELE NACHT LANG HEBBEN ONZE MANNEN TEVERGEEFS DE BRAND BESTREDEN...

HET VUUR VERSPREIDDE ZICH IN RAZENDSNEL TEMPO, SIRE... WE KONDEN NIETS MEER DOEN.

WE MOETEN ZO SNEL MOGELIJK MOSKOU VERLATEN, SIRE.

BERTHIER, LOOP NAAR DE HEL!

DAAR ZIJN WE AL.

SIRE! SIRE!

BRENG VERSLAG UIT, KOLONEL.

DE VLAMMEN HEBBEN HET KREMLIN BEREIKT. EEN NOORDELIJKE MUUR STORTTE IN!

EENS KIJKEN.

DE WILDEN! EVEN WILD ALS HUN VOOROUDERS! DE SCYTHEN!
JA, SIRE!

SIRE, IK SMEEK U, WE MOETEN ZO SNEL MOGELIJK DE MOSKVA OVERSTEKEN.
WE HEBBEN NOG TIJD OM PETROVSKY TE BEREIKEN, DE ZOMERRESIDENTIE VAN DE TSAAR. WE MOETEN LANGS DE HOOFDPOORT. VOLGENS MIJN INFORMATIE IS DE BRAND DAAR HET ZWAKST.

GEEF HET BEVEL!

VOORUIT, HEREN. SNEL!

DAAR, IN HET NOORDEN! IN DAT DEEL VAN DE STAD RAAKTE DE BRAND NOG NIET.

ALS WE DAARLANGS GAAN, KUNNEN WE DE CITADEL BEREIKEN DOOR DE RIVIEROEVERS TE VOLGEN.
MET ONZE PAARDEN KUNNEN WE DAAR ZEKER LANGS, MAAR MET DE ACTEURS..

WIE ZEI JE DAT WE HEN ZOUDEN MEENEMEN?

WE KUNNEN HEN NIET ZOMAAR ACHTERLATEN.. DAT IS NIET CHRISTELIJK!
JE KAN BIJ HEN BLIJVEN ALS JE WIL..

NEE, NEE, IK GA MEE..
GOED. GA JE KAMERADEN WAARSCHUWEN.

DRINK DAAR NIET VAN! DAAR WORD JE ZIEK VAN. VERZAMEL JE SPULLEN. WE KRASSEN OP.

WAARHEEN GAAN WE?

NAAR DE KEIZER.

ER IS GEEN PLAATS MEER, MENEER. ER KAN GEEN SPELD MEER TUSSEN.

EN NAAST U?
WE ZEGGEN U TOCH DAT ER GEEN PLAATS MEER IS, POTVERDORIE!

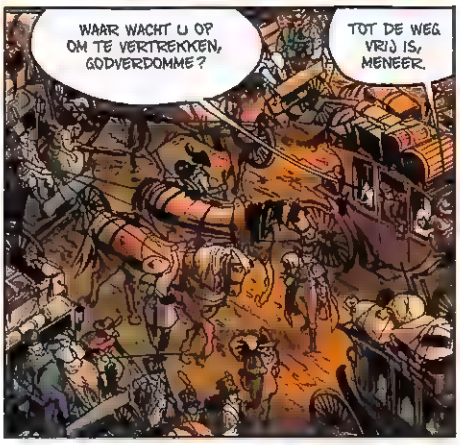
WAAR WACHT U OP OM TE VERTREKKEN, GODVERDOMME?
TOT DE WEG VRIJ IS, MENEER.

WILLEN ZE JE NIET? HIER! DIT IS RUM UIT JAMAICA MET SUIKER.
VOOR JE JE NAAR BUITEN WRINGT, DRINK JE DIT MISSCHIEN LIEVER OP. HET HELPT JE TEGEN HET LEED.

BENT U ZEKER DAT HET DAARHEEN IS, KAPITEIN? WE HADDEN AL BIJ DE RIVIER MOETEN ZIJN...
IK WEET HET NIET, IK GELOOF VAN WEL...

MENEEEEER!

ZE WIL NIET MEER VOORUIT, MENEER! LAAT ME NIET IN DE STEEK!

IK WIL MIJN UNIFORMEN NIET IN DE STEEK LATEN, DRUILOOR! JE LAAT JE NOG BESTELEN.

DAAR IS GEEN GEVAAR VOOR. WE KWAMEN ENKEL DODEN TEGEN.

MJA, JE DODEN LOPEN DRIFTIG ROND!

HOU DAARMEE OP!

KLOOTZAK!

NEE, NEE! DOOD HEM NIET!
VRAAG HEM DE RICHTING NAAR DE RIVIER.

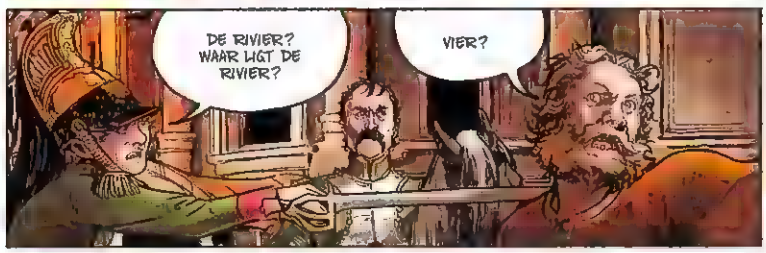
DE RIVIER? WAAR LIGT DE RIVIER?
VIER?

HET KREMLIN, BEGRIJP JE? WAAR IS HET KREMLIN?

KREML! KREML!

WE GAAN!

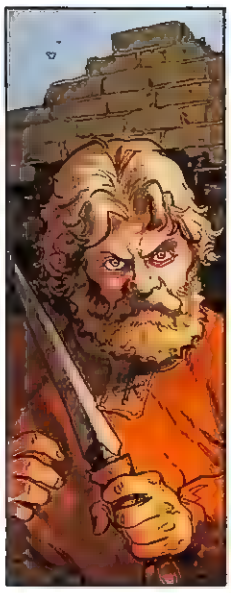

MARTINON!

GAAT HET, MARTINON?
HIJ SMEERT 'M!

LAAT 'M!

MANNEN ALS HIJ KWEFDEN MIJN HAND ERAF BIJ BORODINO. NU KOMT HIJ ER OOK ACHTER HOE HET IS OM JE KONT AF TE VEGEN MET DE VERKEERDE HAND!

NEE! NEE!

ORNELLA!

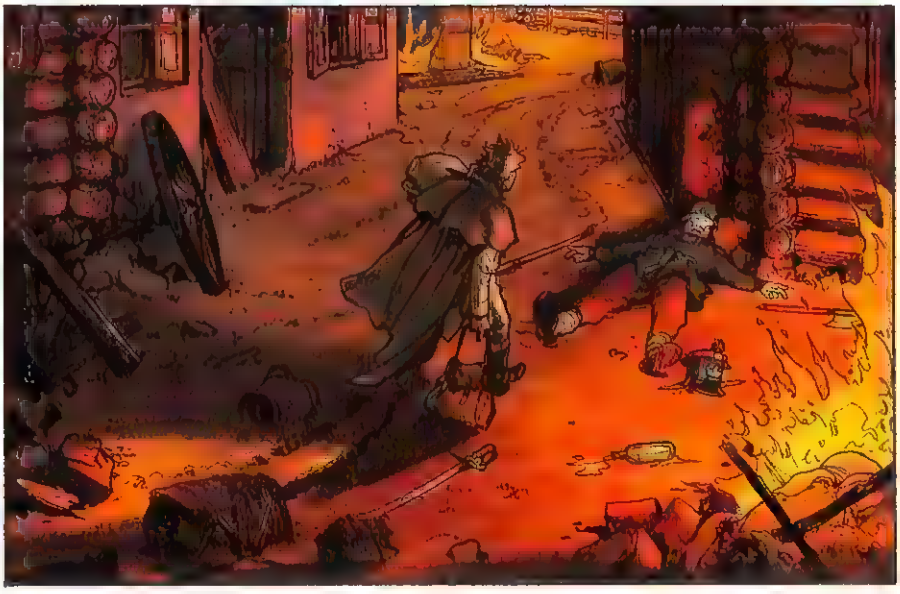

!

RUSSEN? FRANSEN?

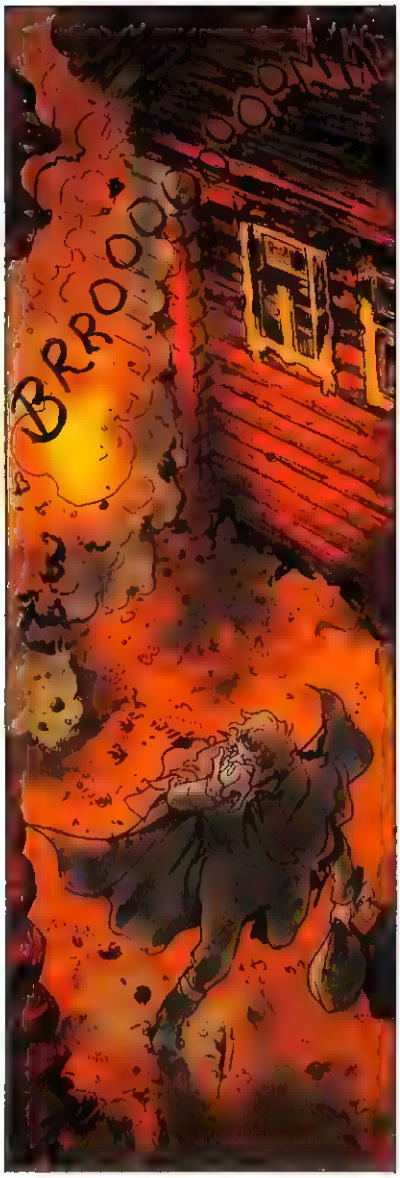
BRROOOOOOOMM

WACHT OP MIJ! WACHT OP MIJ!

ALSTUBWEFT! LAAT ME HIER NIET ACHTER!

NEE MAAR, MENEER ROQUE! WAT EEN KLEINE WERELD...

KENT... KENT U MIJ?

ONDERTUSSEN...
DE LAFAARDS! DE LAFAARDS!

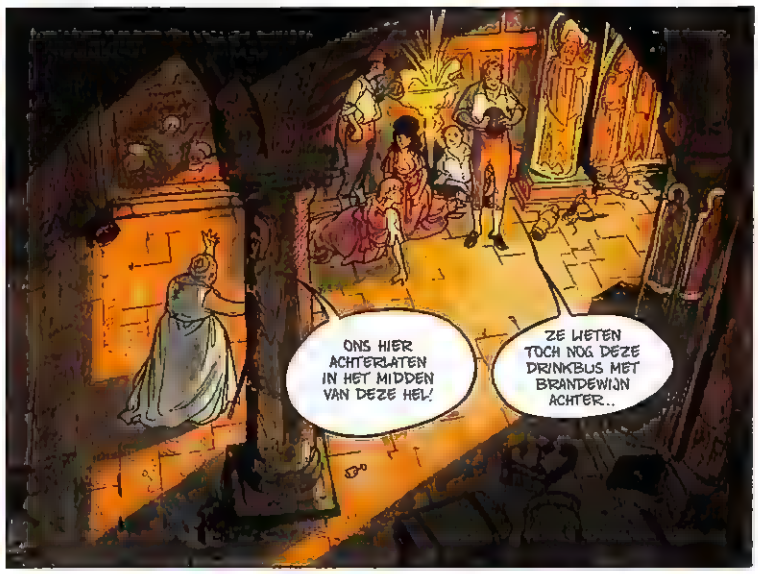
ONS HIER ACHTERLATEN IN HET MIDDEN VAN DEZE HEL!
ZE WETEN TOCH NOG DEZE DRINKBUS MET BRANDEWIJN ACHTER..

HET IS OOK NOG GOEIE!
NIET BANG ZIJN, ORNELLA. WE ZIJN IN HET HUIS VAN GOD. HIJ ZAL ONS NIET IN DE STEEK LATEN...

HEY, DRINK NIET ALLES OP, VIALATOUX!
JA, LAAT NOG WAT VOOR DE ANDEREN.
OKÉ, OKÉ! HIER..

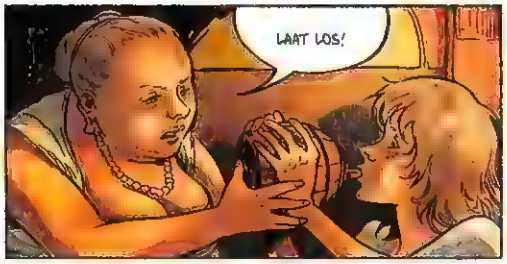
LAAT LOS!

WE MOETEN HET RANTSOENEREN TOT DE BRAND UITDOOFT.

HÉ! IK HEB ER GEEN GEHAD!
JA, WEL, DAN MOET U WACHTEN.

DAAR! DE... DE CHRISTUS! KIJK!

GRAAAASH!

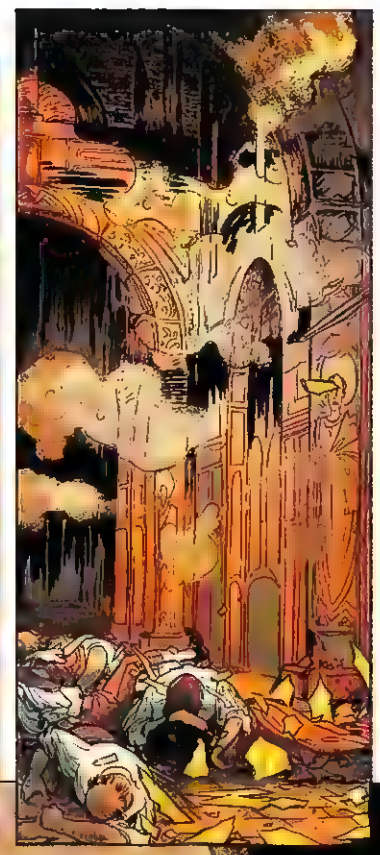

HET LOOD IS GESMOLTEN. IEDEREEN IN ORDE?

FRANÇOIS?

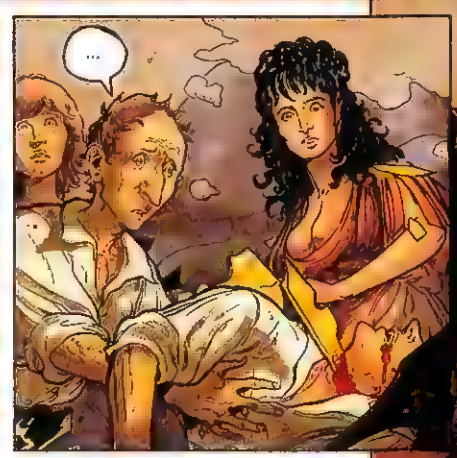
...

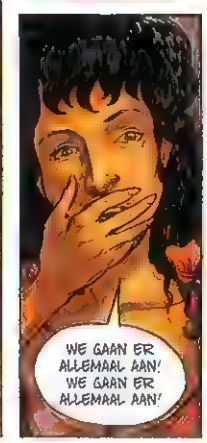
WE GAAN ER ALLEMAAL AAN! WE GAAN ER ALLEMAAL AAN!

KOF KOF
KOF KOF

KOF

WAT DOET U IN MOSKOU, MENEER ROQUE? IK DACHT DAT U KLERK WAS IN ROUEN?

DAT WAS IK, MENEER D'HERBIGNY. DOOR EEN SAMENLOOP VAN OMSTANDIGHEDEN WERD IK DE ASSISTENT VAN BARON FAIN, DE PERSOONLIJKE SECRETARIS VAN DE KEIZER...

HET IS IN IEDER GEVAL EEN GELUK DAT WE ELKAAR TEGENKWAMEN. HIER, WEG VAN ALLES, BIJ DE ZOON VAN EEN VRIEND VAN MIJN VADER. EN ZONDER U...

HÉ! WAT GEBEURT DAAR?

GEWONDEN?

ENKEL WAT BUILEN EN VERSPILDE BLOEM...

IK WEET BEST DAT DEZE VERVLOEKTE WEG LASTIG IS, MAAR MOCHT DE KOETSIER MINDER GEDRONKEN HEBBEN... WE KUNNEN ALVAST NIET KLAGEN OVER EEN GEBREK AAN VERLICHTING!
HÉ! MIJN BOEKEN! AFBLIJVEN!
ACH, IK KAN TOCH NIET LEZEN...
BENT U MENEER BEYLE, EEN VAN DE COMMISSARISSEN VAN DE BEVOORRADING?
OM U TE DIENEN. EN WIE BENT U?
SÉBASTIEN ROQUE, EEN VAN DE ASSISTENTEN VAN BARON FAIN. WE DISCUSSIEERDEN EENS OP DE WEG VAN SMOLENSK OVER JEAN-JACQUES ROUSSEAU, HERINNERT U ZICH DAT NOG?
MENEER ROQUE! EEN MAN DIE KAN LEZEN... DE VOORZIENIGHEID STUURDE U! IK HAD GENOEG VAN AL DIE PUMMELS...
KIJK WAT IK VOND IN EEN BIBLIOTHEEK: DE *FACETIES* VAN VOLTAIRE. GOED, IK GEEF TOE DAT IK DE COMPLETE WERKEN BIJ ELKAAR HEB VERGAARD, MAAR KOM, DIT BOEK ZIT BETER IN MIJN ZAK DAN IN DE VLAMMEN, NIETWAAR?
GAAT HET, MENEER ROQUE?
WAT ZULLEN DE VOLGENDE GENERATIES OVER ONS ZEGGEN, MENEER BEYLE?
ONGETWIJFELD VRESELIJKE DINGEN, MENEER DE SECRETARIS.

MOSKOU OPGEOFFERD

Voordat Napoleon Moskou binnendrong op 16 september 1812 telde de stad een kleine 270.000 inwoners en werd het beschouwd als een van de mooiste steden van Europa. Een reiziger schreef: "Er ontplooit zich een prachtig zicht wanneer we Moskou bereiken via de weg van Smolensk. Voor dat betoverende schilderij staan kloosters met muren en torens rond, wat verder rijzen in diverse kleuren geschilderde paleizen als amfitheaters en kondigen ze de praal van de stad aan. Tegen de bijna onberispelijk azuurblauwe hemel zien we vergulde koepels van kerken schitteren. En in het midden van al die gebouwen rust het oog met plezier op de piekfijne tuinen met donkergroen gras dat enkel in het noorden is te zien."[1]

In de morgen van 22 september, na zes dagen brand, zijn al die wonderen slechts ruïnes. Drie vierde van de stad is herleid tot as. 12.000 lichamen liggen tussen het puin. Terwijl de brand Napoleon en zijn Grande Armée in de hel stort, betekent dit offer een openbaring voor tsaar Alexander: "Uiteindelijk verlichtte de brand van Moskou mijn ziel. En Gods oordeel op de ijskoude slagvelden vervulde mijn hart met een weldadig geloof dat ik nooit eerder voelde."[2] Voortaan is hij overtuigd: God staat aan zijn kant in zijn strijd tegen wat hij beschouwt als het Kwaad.

1 *Moscou avant et après l'incendie*, door G.L.D.L., ooggetuigenverslag, Parijs, Gide fils, 1814.

2 "Entretiens entre l'abbé Eylert et Alexandre Ier", *Histoire intime de la Russie sous les empereurs Alexandre et Nicolas*, Jean-Henri Schnitzler, Parijs, Renouard, 1847.

MOSKOU NA DE BRAND. In het rood is het deel van de stad aangegeven dat in vlammen opging.

VAN DEZELFDE AUTEURS

deel 1

deel 2

deel 3

Ik bedank graag het hele team van Dupuis om met zoveel
enthousiasme de keizer naar Moskou te willen volgen.
Ook bedankt aan generaal Patrick Rambaud
om me zijn leger personages toe te vertrouwen
en aan de "grognards" Pierre Makyo en Frank Giroud
die met hun wijze raad waardevolle reisgezellen waren.
F.R.

Het sneeuwde. Het sneeuwde die dag veel in Angoulême waar,
dankzij Stygryt, ik mijn tekeningen kon tonen aan José-Louis Bocquet.
Met de lentezon, en na enkele jaren die ik aan "De Slag" had gewijd,
begon het weer te sneeuwen. Bedankt aan het hele team van Dupuis
voor de steun tijdens de moeilijke momenten. Dankzij jullie gaat het avontuur verder...
Voor mama en papa die de fakkel van mijn creativiteit brandend houden.
Ivan

Hartelijk bedankt aan het hele team dat me al enkele jaren het vertrouwen geeft,
alsook aan Jessica Bodart wier werk aan de schaduwen een hulp betekende
voor deze pagina's.
Albertine

"Berezina" is vrij geïnspireerd op de roman "Il Neigeait" van Patrick Rambaud (© uitgeverij Grasset, 2000).

BÉRÉZINA tome 1
© Dupuis 2016 by Ivan Gil, Frédéric Richaud & Patrick Rambaud
All rights reserved.

BEREZINA 1
Eerste druk: 2018 © Uitgeverij Microbe
info@microbestrips.be / www.microbestrips.be

SC-versie: ISBN 9789492621399 • D/2018/14.118/26
HC-versie: ISBN 9789492621313 • D/2018/14.118/18

- We moeten zo snel mogelijk Moskou verlaten, sire.
- Berthier, loop naar de hel!
- Daar zijn we al.

September 1812

NAPOLEON EN ZIJN GRANDE ARMÉE vallen Moskou binnen zonder de minste tegenstand. Niet zonder reden: de stad is leeg. Waar zijn de bewoners? En de levensmiddelen? Diezelfde avond nog brandt de Chinese wijk. De vlammen verspreiden zich snel over de huizen van dennenhout. Er valt niets tegen te beginnen: de brandweerpompen zijn verdwenen. Het is een valstrik!

Na *De Slag* (Prix Historia voor de beste geschiedenisstrip in 2014) slaan Frédéric Richaud en Ivan Gil opnieuw de handen in elkaar voor een spectaculaire bewerking van een roman van Patrick Rambaud: *Il Neigeait*, die bij zijn verschijning in 2000 duizenden lezers schrik aanjoeg.

Berezina vertelt onverbloemd over de gruwelijke Russische campagne die in zes maanden het leven kostte aan meer dan driehonderdvijftigduizend mensen en die de wereld aantoonde dat Napoleon niet onoverwinnelijk was.

deel 1

deel 2

deel 3

Van het brandende Moskou tot de ijskoude steppes.

MICROBE

ADVIESPRIJS: € 19,95

9 789492 621313